

Zelfs enkele zeer gewone soorten verschenen in het geheel niet of slechts in zeer geringe aantallen. (*Leucoma salicis* L., *Conistra vaccinii* L. e.a.).

Toch levert ook een ongunstig jaar altijd nog wel aardige vangsten op.

Indien niet anders vermeld, werden de hier-volgende vlinders gevangen te Montfort.

Nymphalis polychloros L. Dit jaar opvallend talrijk (± 30 ex.). Komt zeer graag op smeer.

Epicnaptera tremulifolia Hb. 1 ex. 4—V.

Gastropacha populifolia L. 6 ex.

Een op 28—VI gevangen ♀ zette ± 70 eitjes af. De rupsjes kwamen 10—VII uit. Een klein aantal stierf spoedig, 58 gezonde, goed vretende diertjes bleven over. Ze werden naderhand door enkele bevriende lepidopterologen verder opgekweekt. In totaal leverde deze kweek 4 vlinders op van de 2e generatie.

In zeer gunstige jaren kan deze partiële 2e generatie ook voorkomen in de vrije natuur. (Zie Cat. Lempke, 7e suppl., blz. (408)).

Pelusia obtusa Herrich-Schäffer. Het 2e ex. voor Montfort (3e voor Limburg) ving ik 1—VIII. In Limburg bekend van Montfort en Plas-molen.

Rhyaria purpurata L. Van Mevr. Pijpers kreeg ik voor mijn collectie 3 ex. van deze prachtige beer, door haar dit jaar op licht gevangen te Boukoul, gem. Swalmen. (2 ex. op 17—VI en 1 ex. op 22—VI).

In het begin der vijftiger jaren werden hier veel rupsen gevonden, daarna niet meer. (Cat. Lempke, 8e suppl. blz. (482)).

Aegeria myopaeformis Borkhausen. 1 ex. 12—VII. Nieuwe vindplaats.

Cryphia raptricula Schiff. Enkele ex.

Conistra vau-punctatum Esp. Tussen 14—II en 7—III 11 ex. op smeer in mijn tuin.

Atethmia xerampelina Esp. 1 ex. 1—IX.

Petilampa arcuosa Hw. 1 ex. 31—VII.

Autographa confusa Stephens. 3 ex., waarbij een volkomen vers dier op 6—X. Voor zover mij bekend zijn in Midden-Limburg 9 ex. gevangen; voor deze zeldzame trekker een hoog aantal.

Jaspidia deceptor Scop. Weer talrijk op de bekende krijthelling te Cadier.

Catephia alchymista Schiff. Vrij talrijk op de bekende vindplaatsen te Echt en Linne.

Euphyia cuculata Hufn. 1 ex. 11—VIII. Dit

is het tweede ex. van deze soort voor ons land. Het eerste en langer dan een eeuw het enigste Nederlandse ex., dateert van ± 1860 . (Empe, Gld. Cat. Lempke, deel IX, blz. (686)). Het exemplaar van Montfort is jammer genoeg sterk afgevlagen en beschadigd. (det. Lempke).

Semiothisa liturata Clerck. f. *nigrofulvata* Collins. Deze mooie, verdonkerde vorm ving ik te Montfort, Putbroek (gem. Echt) en Boukoul (gem. Swalmen).

Phigalia pedaria F. f. *monacharia* Stgr. Een ex. van deze melanistische vorm ving ik 9—II. Jarenlang werd deze vorm uitsluitend in Engeland aangetroffen, doch in 1949 ook in Zuid-Limburg gevonden (Brunssum).

Summary. A number of Macrolepidoptera, which are rare or local in the Netherlands, collected in the prov. of Limburg, during the year 1961.

Euphyia cuculata Hufn.: Only one specimen was known from the Netherlands, taken more than 100 years ago!

Montfort, 15—2—1962.

BOEKBESPREKING

Weer of geen Weer? Meteorologie voor Natuurvrienden, door J. Buisman. Uitg. Thieme & Cie, Zutphen. 1961. 236 blz., vele foto's en figuren. Prijs geb. f 6,50.

Voor ons ligt een nieuw, populair-wetenschappelijk boekje over meteorologie. Als motto kiest de schrijver de spreuk: „I have milked a thousand cows, but the cheese I made, is my own”. Om even deze beeldspraak vast te houden, het lijkt mij voor een goede kaas niet nodig duizend koetjes te melken. Om een goede belegen kaas te krijgen is het rijpingsproces dat men zijn product laat ondergaan, veel belangrijker. Ik wil hiermee zeggen dat de schrijver ongetwijfeld zeer deskundig en zeer belezen is, dat hij met vuur en enthousiasme in kort bestek een groot aantal aspecten van het weer weet te belichten, dat hij bij de tijd is en oog heeft voor wat interessant is (bekijkt U het foto- en illustratiemateriaal maar), doch dat de ondertitel m.i. zeer terecht maar met kleine lettertjes gedrukt staat. Niet dat een natuurvriend het boek niet interessant zal vinden maar hij moet ook niet verwachten zich speciaal als natuurliefhebber aangesproken te voelen. Daarvoor zou de schrijver zich meer hebben moeten beperken en zijn stof meer vanuit deze bepaalde gezichtshoek hebben moeten bekijken.

Er zijn maar weinig onderwerpen uit de meteorologie waaraan de schrijver voorbij gaat. Na een algemene inleiding over de atmosfeer worden eerst de meteorologi-

sche waarnemingen besproken. Dit hoofdstuk wekt even reminescenties aan de natuurkundeles van Uw schooltijd, het begint over Celcius, Fahrenheit en... nee Reaumur staat er niet meer bij. Het zijn echter maar een paar bladzijden waarin de schrijver vermoedelijk even zijn beroep verradert, daarna laat hij de sfeer geheel los en laat ons o.m. het weer zien, gefotografeerd vanuit de kunstmaan Tiros. Hij laat ons zien hoe de zon als motor van ons weer werkt, vertelt over thermiek en het ontstaan van wind en wolken. Depressies komen aan bod met hun kou- en warmtefronten en hun samenhang met de nog niet zo lang bekende straalstroom wordt uit de docken gedaan. Schrijver laat U wervelstormen, regen en onweerswolken zien op het radarscherm en bespreekt buien en hozen waaraan Nederlanders belangrijk onderzoekingswerk verrichtten.

Een van de meest spectaculaire natuurverschijnselen is het onweer. Alle geheimen hiervan zijn nog niet opgelost, maar dat maakt het verschijnsel net zo belangwekkend. Wat de schrijver er over vertelt is wetenschappelijk juist. Alleen bij de tips: „Wat te doen bij onweer” zou ik een flink zoutvat willen gebruiken. Dat uit de auto springen, om niet te spreken van de schop waar je op moet gaan zitten, is beslist onzin.

Na het onweer komen de optische verschijnselen aan bod. Weet U dat er heel wat meer kleurige verschijnselen aan de hemel zijn, dan alleen de regenboog? In het hoofdstuk over het klimaat vinden we een aantal gegevens over ons eigen klimaat, gemiddelde maandtemperaturen, regenval, warme en koude zomers, strenge winters en we lezen over mogelijke klimaatveranderingen. Voor televisiebezitters lijken mij de kaartjes van de voor Nederland typische weersituaties van belang. We vinden verder nog iets over weersverwachtingen op lange termijn evenals iets over kunstmatige regen. Sympathiek vind ik het in dit verband nog eens de naam te ontmoeten van onze Nederlandse regenmaker Veraart, die op dezelfde manier regen trachtte te maken als later officiële Russische en Amerikaanse meteorologen gingen proberen. De schrijver verleent hem ten onrechte het praedicaat „Prof.”, Veraart was geen hoogleraar, geen academicus en had maar weinig kennis van de physica, maar wel was hij een goed waarnemer die intuïtief de goede richting zocht en de moed had om, tegen alle officiële kritiek in, zijn proeven door te zetten.

De 250 weerregels die we in het boekje vinden en daarna nog een groot aantal volksweerregels lijden m.i. weer aan het euvel van het teveel van het goede. Een selectie uit deze volksweerregels, maar dan kritisch bekeken en besproken aan de hand van onze tegenwoordige weerkennis zou veel beter zijn geweest. Dit zou ook een goede basis zijn geweest voor een „Meteorologie voor Natuurvrienden”, maar dan als hoofdtitel en met grote letters.

Aan de binnenzijde van de kaft vinden we nog een model invulkaart voor vrijwillige onweerswaarnemers, een kaartje van de waarnemingsstations in de Benelux en een opgave van gegevens die omtrent hagel, blikseminslag en optische verschijnselen door amateurs verzameld kunnen worden, en enkele regels over fenologische waarnemingen.

Het is een goede gids voor iedereen met belangstelling voor „Het Weer”. De uitgave is keurig verzorgd.
v. d. G.

Wat vind ik in de duinen? Excursieboekje voor de Nederlandse duinterreinen langs de Noordzee met ruim 600 afbeeldingen van planten en dieren op 46 platen, waarvan 8 gekleurd. Samengesteld door Dr. W. J. Prud'homme van Reine. 4e druk. 196 bladz. Uitg. Thieme & Cie, Zutphen, 1962. Prijs geb. f 4.90.

Vacantiegeangers komen hier vaak vragen, of er niet een of ander boekje bestaat over de streek, die zij gaan bezoeken. Echte natuurliefhebbers willen ook graag iets weten over de planten en dieren van die streek. Voor de duinen kunnen wij hen met plezier verwijzen naar dit boekje. De onervaren natuuronderzoeker mene nu echter niet, dat hij met dit boekje direct klaar is. Het is geen determineerboek, maar een boek met platen en beschrijvingen, aan de hand waarvan hij zal trachten te achterhalen wat voor plant of dier hij is tegengekomen. In het begin zal dat niet zo eenvoudig zijn, en daarom geeft de schrijver de raad de platen vaak te bekijken. Men raakt dan van zelf thuis in dit boekje en met behulp van de korte, maar goede beschrijving van plant of dier komt men wel klaar.

De schrijver begint met een kort hoofdstuk over het ontstaan van de duinen, gevolgd door een hoofdstuk over de plantengroei, waaruit blijkt, dat ons duingebied plantengeografisch eigenlijk behoort tot twee districten: het Waddendistrict en het Duindistrict.

Eerst komen de bomen en de heesters, dan de kruidachtige zaadplanten, voor welke laatste 60 bladzijden zijn gereserveerd. De orchideeën hebben zelfs een fraai gekleurde plaat. Ook de sporeplanten krijgen een goede beurt; voor de paddestoelen is wederom een gekleurde plaat toegevoegd.

De tweede helft van dit boekje behandelt de dierenwereld van het duin. Het aantal diersoorten in de duinen is zeer groot. Van de ongewervelde dieren vinden wij de slakken, de spinners en vooral de insecten, die er in zeer groot aantal voorkomen. Deze laatste zijn zoveel mogelijk in hun natuurlijke kleuren weergegeven en voor dit werk brengt de schrijver dank aan Dr. C. de Jong. Ook voor de overige illustraties heeft de schrijver de hulp van deskundigen ingeroepen.

Reptielen en amfibieën zijn niet talrijk, het aantal zoogdieren bedraagt negen. De schrijver eindigt met de vogels, waarvan er 55 worden afgebeeld en beschreven. Vaak ook is het geluid in een paar woorden omschreven. Duinbezoekers zullen veel plezier van dit boekje hebben.

K.

GOED NIEUWS VAN VOGELBESCHERMING!

In nauwe samenwerking met de Engelse zustersorganisatie geeft de Ned. Ver. tot bescherming van Vogels een aan tal voortreffelijke werken uit, die kostelijke hulpmiddelen kunnen worden bij de opvoeding van onze jeugd. We noemen een serie van nu al 6 *langspeelplaten* met uitstekend weergegeven geluiden van vogels, f 5,50 per plaat, verpakt in hoes met pentekeningen en beschrijvingen; en een tweetal fraaie *wandplaten* van de hand van Slijper, met 56 „Vogels bij Ons Huis”, I en II, f 4,90 per stel, franco huis. Bestellingen uitsluitend per postgiro, 29213, t.n.v. Vogelbescherming Amsterdam.